

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost

*Projekt Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko západ II
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009123*

Místo a čas konání: online přes Google Meet, 25. 11. 2021, zahájení ve 14:15 hodin

Seznam účastníků: vizte prezenční listinu, resp. pořízené printscreeny

H. Paverová v úvodu přivítala přítomné členy pracovní skupiny (PS) a avizovala, že se jedná o předposlední jednání v letošním roce a současně v rámci realizace projektu MAP II. Na tento, jak připomněla, od ledna naváže projekt MAP III. Žádost o dotaci za oba MAPy byla podána koncem října, výsledek věcného hodnocení bychom mohli mít k dispozici nejpozději v lednu. O výsledku hodnocení budou zpraveni všichni zapojení aktéři ve vzdělávání. Poslední jednání pracovní skupiny bude uskutečněno v první polovině prosince – s největší pravděpodobností opět online na platformě Google Meet, a to s ohledem na přibývajících nemocnost a karantény ve školách. H. Paverová přítomné na tomto místě požádala o navržení termínů posledního jednání pracovní skupiny. Členové PS navrhli jako možné termíny 8. nebo 9. prosince – tyto dva většině přítomných nejvíce vyhovují. P. Martina Gonsiorová ze ZŠ a MŠ Píšť poznamenala, že vyhovující je pro ni pouze termín 9. 12. z důvodu školení v termínu 8. 12. H. Paverová navrhla, že tyto termíny postoupí hromadně prostřednictvím e-mailu, vzhledem k tomu, že na dnešní pracovní skupině nejsme v plném počtu. Via elektronickou komunikaci v nejbližších dnech tak bude vybrán jeden ze dvou možných termínů.

H. Paverová rovněž informovala o pokrocích v projektech na podporu volnočasových aktivit podpořených z dotace MSK. Moravskoslezský kraj, jak připomněla, obdržel dotaci na implementaci Krajského akčního plánu (KAP) a rozhodl se podpořit částkou (až) 1 mil. Kč pravidelnou celoroční činností žáků formou kroužků v jednotlivých územích (ORP) Moravskoslezského kraje. Od října tak CVČ Kravaře a DDM Hlučín zajišťuje čtyři kroužky zaměřené na robotiku (Úžasný svět robotiky pro mladší a starší žáky) a rukodělné činnosti a práce (Šikovní Prajzulkové a Šikovní bajsliři aneb Děvuchy a synci do života). Přihlašování dětí (primárně) z Hlučínska probíhalo od konce srpna. Všechny kroužky jsou po celý rok zdarma. Někteří z lektorů jsou rovněž členy pracovních skupin – konkrétně PS pro předškolní vzdělávání (Šikovní Prajzulkové) a PS pro čtenářskou gramotnost (Robotika pro mladší žáky).

Druhý věcný bod programu se zaměřil na informace k aktualizaci dokumentace MAP II. H. Paverová vzpomněla, že v souladu s metodikou Postupy MAP II má v průběhu realizace projektu MAP II dojít ke dvěma aktualizacím. První – se zapojením členů pracovních skupin – probíhala od 10/2018 do 03/2019. Druhá byla za součinnosti PS zahájena koncem minulého školního roku. V obou případech tak je uplatňován konzultační a komunikační proces napříč orgány MAP II. V případě této, druhé, aktualizace byli nejprve členové jednotlivých pracovních skupin požádáni o vyplnění elektronického dotazníku prostřednictvím Google formuláře (06/2021). Ještě předtím ale byla plánovaná aktualizace

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

avizována na předchozích (online) setkáních. Krátké dotazníkové šetření se zaměřilo na problémové okruhy a rovněž na jednotlivé kvadranty Swot-3 analýzy. Realizační tým provedl na základě výsledků dotazníkového šetření revizi problémových okruhů a Swot-3 analýzy, které předložil (prostřednictvím sdílené obrazovky) členům na aktuálním jednání pracovní skupiny. Při finalizaci revize problémových okruhů budou, jak avizovala H. Paverová, rovněž reflektovány odpovědi z dotazníkového šetření realizovaného v rámci Podaktivity 2.7 Podpora škol v plánování.

H. Paverová nejprve promítla problémové okruhy identifikované v první „vlně“ aktualizací (přelom 2018/19) a paralelně navrženou (předběžnou) revizi problémových okruhů (PO) dle výsledků dotazníkového šetření z června. Zdůraznila, že v MAP I stejně jako v rámci první aktualizace v MAP II byly problémové okruhy shrnuty za celou prioritní oblast, tj. čtenářská, matematická a jazyková gramotnost. Při druhé aktualizaci, jak pokračovala, jsme však byli vedeni snahou reflektovat specifičnost a odlišné problémy na úrovni jednotlivých dílčích gramotností, zejména pak čtenářské a matematické. Členové PS s navrženým postupem souhlasili. Některé PO tak mohou setrvávat jak za oblast ČG, tak MG, jiné mohou být revidovány či zcela nově přidány.

Následně došlo k prodiskutování jednotlivých PO, které jsou představeny níže. Problémové okruhy vytyčené v předchozí a revidované v rámci této aktualizace jsou zvýrazněny modře, zeleně zvýrazněné jsou nové (nově přidané), bez zvýraznění jsou původní.

Problémové okruhy za oblast Čtenářská a jazyková gramotnost:

- a) *Nízká motivace dětí ke čtení, schází jim čtecí návyky a chuť číst*
- b) *Malá opora v rodinách, nespolupráce rodičů (přenášení odpovědnosti na školy), nepravidelná příprava s dětmi a nedostatečná kontrola dětí*
- c) *Rezervy v technickém a materiálním vybavení škol, rezervy v digitálním vybavení škol*
- d) *Nárazovitost finančních prostředků, prostředky vázané na dotační projekty - nutnost soustavnější (finanční) podpory*
- e) *(Silná) konkurence nových médií*
- f) *Zájem o náslechové a ukázkové hodiny problematizuje absence zastupitelnosti na malých ZŠ*
- g) *Nedostatek prostoru na vybudování školních knihoven či čtenářských koutků*

Revize oproti původnímu vymezení PO:

- ⇒ Členové PS se přiklánějí k přeformulování, resp. zobecnění původního PO (d) *Nárazovitost finančních prostředků na pravidelnou obnovu knižního fondu, zřízení čtenářských a matematických koutků, čtenářských a matematických dílen, vč. zajištění financí na vedoucí těchto aktivit či knihovníka – závislost na projektech / vyhlášených výzvách, nejistota v oblasti udržitelnosti - nutnost soustavnější (finanční) podpory* na aktuální.

Kromě problémových okruhů byly dále projednány jednotlivé kvadranty Swot-3 analýzy, jmenovitě silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Rovněž v tomto případě, jak poznamenala H. Paverová, vychází návrh jednotlivých 3 bodů za každý kvadrant z výsledků červnového dotazníkového šetření, které byly také promítnuty. V případě silných stránek a příležitostí se členové PS shodují, že je záhodno uvést i další body nad rámec tří požadovaných, a to z důvodu, že tyto jsou z jejich pohledu relevantní a měly by ve výčtu zaznít, byť např. menším písmem. Po zapracování připomínek stran členů pracovní skupiny má SWOT-3 analýza následující (finální) podobu:

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">▪ Nadšení a aktivní místní pedagogové a knihovníci, kteří se ČG dlouhodobě věnují a i nadále chtějí pracovat na svém rozvoji v této oblasti▪ Pedagogové využívají inovativní metody ve výuce▪ Společné setkávání, vzdělávání a sdílení zkušeností s kolegy z jiných škol / knihoven▪ Nabídka vzdělávacích akcí pro pedagogy (v rámci MAP) a akcí pořádaných na podporu čtenářství pro děti a veřejnost▪ Provázanost ČG s regionální identitou (lingvistika, lingvorealie)▪ Dostatek kvalitní literatury, pestrá nabídka (volně dostupných) digitálních vzdělávacích zdrojů	<ul style="list-style-type: none">▪ Nízká motivace dětí ke čtení, schází jim čtecí návyky a chuť číst; silná konkurence nových médií vs. malá opora v rodinách, nespolupráce rodičů (přenášení odpovědnosti na školy), nepravidelná příprava s dětmi a nedostatečná kontrola dětí▪ Rezervy v technickém a materiálním vybavení škol, rezervy v digitálním vybavení škol▪ Nárazovost finančních prostředků, prostředky vázané na dotační projekty
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none">▪ Rozvíjení možností spolupráce a sdílení příkladů dobré praxe mezi učiteli napříč školami, pravidelná metodická setkáván(í), ukázkové hodiny výuky češtiny▪ Posílení spolupráce rodina-škola v oblasti čtenářské gramotnosti, realizace akcí pro děti a rodiče (čtenářské dílny, čtenářské lekce, společná odpolední setkávání, setkání se spisovateli aj.)▪ Rozvíjení možností spolupráce s místními knihovnami a dalšími organizacemi, regionálními autory a pamětníky▪ Dovybavení škol interaktivními programy, učebnicemi, kvalitní literaturou▪ Efektivní využívání digitálních vzdělávacích zdrojů a ICT ve výuce▪ Větší využití potenciálu místních odborníků, aktivních pedagogů (např. příprava sdílených pracovních a metodických listů, vedení workshopů aj.)	<ul style="list-style-type: none">▪ Sílicí vliv sociálních sítí a degradace českého jazyka▪ Rostoucí nezáměr ze strany dětí a žáků o knihy, absence vzorů v rodině▪ Nedostatek finančních prostředků na materiální a technické vybavení škol, příp. ukončená podpora prostřednictvím dotačních projektů

P. Jarmila Polomská ze ZŠ Hlučín-Rovniny hodnotí výslednou Swot-3 analýzu jako výstižnou a vycházející z reálných poznatků a postřehů.

V případě dílčího bodu „aktualizace cílů v SR MAP“ H. Paverová nejprve navrhla doplnění samotného názvu Priority 2 z původního znění Čtenářská, matematická a jazyková gramotnost (nově) na Čtenářská,

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

matematická, jazyková a **digitální** gramotnost, což lépe odráží obecné cíle na úrovni mikroregionu a rovněž úsilí na úrovni jednotlivých škol. Současně rozšíření znění koresponduje s požadavky na reflexi tématu na úrovni pracovních skupin, která vychází ze závazné metodiky Postupy MAP II. Členové PS s navrženým souhlasí, p. Pavel Pavera ze ZŠ a MŠ Bolatice, rovněž garant digitální gramotnosti za danou pracovní skupinu, kvituje explicitní uvedení „digitální gramotnosti“ v názvu priority, navíc s ohledem na aktuálnost tématu v době „covidové“. Následně byly prostřednictvím sdílené obrazovky promítnuty dosavadní Cíle za Prioritu 2:

Cíl 1.1: Otevřený prostor pro vzájemnou spolupráci, sdílení informací a zkušeností

Cíl 1.2: Vytvoření kvalitního, moderního, podnětného a materiálně dostatečně zabezpečeného prostředí pro rozvoj gramotností všech žáků s využitím digitálních technologií, inovativních, aktivizujících forem a metod výuky

Cíl 1.3: Rozvoj gramotností a kompetencí žáků prostřednictvím „mimoškolní“ výuky

Po diskuzi a domluvě se členy pracovní skupiny budou všechny tři cíle zachovány ve výše uvedeném znění. H. Paverová poděkovala za součinnost členů PS a poznamenala, že do příštího jednání pracovní skupiny doplní specifické cíle/opatření, příp. – nalezne-li nějakou nesrovnalost, potřebu přeformulování popisu některého z cílů – dojde k nápravě a k následnému postoupení a odsouhlasení členů pracovní skupiny.

Poslední předaná informace k danému věcnému bodu směřovala k výčtu jednotlivých dílčích výstupů tvořících tzv. finální MAP. H. Paverová uvedla, že bude v polovině prosince (online) zasedat Řídící výbor MAP II, který mj. schválí dokument Finální MAP sestavený z Analytické části, Strategického rámce a Akčního plánu. Právě akční plán, jak pokračovala, bude záležitostí projednávanou na dalším setkání pracovní skupiny. Po domluvě se členy PS bylo dohodnuto, že realizační tým MAP II navrhne přehled možných aktivit za oblast čtenářské a jazykové gramotnosti a tyto předloží na příštím jednání PS.

Předposlední bod programu se zaměřil na reflexi dosavadně realizovaných a plánovaných akcí a aktivit. Stran H. Paverové bylo zmíněno, že byl dne 23. září uskutečněn poslední Metodický den (nejen) pro vyučující českého jazyka v rámci projektu MAP II, v dalších obdobných aktivitách bude pokračováno – dle domluvy se členy PS – i v následujícím roce. Současně došlo ke stručné rekapitulaci realizovaných webinářů – z nedávných byla reflektována trojice webinářů pořádaných v rámci Metodického dne na podporu inkluzivního vzdělávání (pro ZŠ). Tyto se týkaly specifických poruch učení u dětí a žáků, problematiky dysortografie a dyslexie. H. Paverová závěrem daného bodu pozvala přítomné na webináře na téma Zaniká prajzština, které se uskuteční 8. a 14. prosince. Druhý v pořadí se tématu bude věnovat hlouběji, a je tak určen spíše vážnějším zájemcům. Původním záměrem bylo na podzim uspořádat prezenční konverzace v prajzštině, vlivem zhoršující se situace okolo covid-19 jsme se ale rozhodli zůstat v online prostředí a nabídnout zájemcům alternativu. Webináře opět povede regionální spisovatelka p. Eva Tvrďá, konverzace jsou v plánu v příštím roce, s největší pravděpodobností na jaře.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

V posledním bodu programu, kterým je tradičně diskuze a sdílení zkušeností, nebyl vznesen žádný dotaz, poznatek či připomínka. H. Paverová tedy všem poděkovala za součinnost a spolupráci a popřála klidné dny.

Zápis zpracovala: Hana Paverová